

Volumul IV, Numărul 7 / 2002

ISSN 1454-9980

Amintirile unui profesor

(pag. 14-15)

Herbert ROTFELD

Volume IV, Issue 2 (7) / 2002

Cross-cultural
Management
Journal

AMINTIRILE UNUI PROFESOR*

Herbert ROTFELD

Mă trezesc gândindu-mă la Chris, la fiecare început și sfârșit de semestru. N-aș spune niciodată că a fost cel mai bun student pe care l-am avut, nici pe departe, dar printr-un simplu comentariu pe care l-a făcut la absolvire, a devenit unul dintre cei mai importanți studenți ai mei.

În timpul primului meu an ca profesor la Auburn, eram frecvent întrebăat ce credeam despre studenții de acolo. "Cu toată sinceritatea", replicam, "sunt la fel cu cei de la Penn State sau Boston College sau alte universități în care am predat în trecut." Unii nu-și doresc decât să supraviețuiască și să devină absolvenți; alții vor doar să se distreze. Cei mai mulți își petrec semestrul încercând să-și ascundă privirile de mine timp de cinci ore pe săptămână, iar câțiva vorbesc doar pentru a întreba "Ce vom avea la examen?" Unii își cheltuie cea mai mare parte a energiei încercând să evite orice formă de educație, alegând cursuri ușoare, și cei mai mulți se așteaptă ca profesorii să aibă calitățile de întreținere a atmosferei ale lui Robin Williams.

În primele săptămâni, Chris n-a ieșit prin nimic în evidență. Stătea în primul rând, își umplea caietul cu notițe care, la sfârșitul orelor, arătau ca niște pictograme. Dar mai avusesem studenți cu astfel de notițe și înainte, deci nici prin asta nu era deosebit.

Și apoi și-a dat primul examen.

Nu numai că a picat, dar pur și simplu s-a făcut praf.

Nu era vorba de probleme de exprimare sau claritate; pur și simplu nu se referea la întrebările de la examen. Dacă întrebam care sunt beneficiile unui demers anume în adoptarea deciziilor de management, vorbea despre toate demersurile posibile. Dacă întrebam prin ce se deosebeau două idei, scria totul, fără nici un fel de comparație, despre ideile respective, sau despre concepte înrudite, fără a face vreo conexiune între ele.

Era ca într-un episod din filmul "Rocky și Bullwinkle". Când oamenii de pe lună au vrut să devină cetățeni ai S.U.A., neavând o copie a Constituției, au citit "Manualul cercetașului" (Boy Scout Manual). La examenul de obținere a cetățeniei, când erau întrebați cum devine o moțiune lege, ei explicau cum se face focul frecând două bețe.

Ca și oamenii de pe lună, Chris scria lucruri corecte la examen, doar că nu erau răspunsurile la întrebări.

Bineînțeles, Chris a venit să-mi vorbească după examen. La început, a fost furios. În definitiv, memorarea și regurgitarea fiecărui detaliu din curs erau tot ceea ce i se ceruse pentru a promova, până atunci. Dar, așa cum fac întotdeauna, am schimbat conversația de la examen spre cum anume ar trebui să procedeze pentru a obține rezultate mai bune în viitor. După ce am menționat avantajele și limitele altor cursuri ce foloseau metoda testelor grilă la examen, am discutat despre nevoia de a înțelege

* Traducere din engleză de Adriana Zaiț. Textul original a fost publicat în "Marketing News", SUA, iar o versiune românească a apărut în jurnalul "Economistul". Autorul își rezervă toate drepturile asupra articolului.

conceptele și de a aplica noțiuni din diverse arii pentru a rezolva o problemă.

Voiam ca el să înceapă să gândească în loc să memoreze pedant detalii din curs.

Am vorbit aproape două ore și, la sfârșit, m-a întrebat dacă nu s-ar putea să mai vorbim și altă dată, poate înaintea unui curs, dacă n-a înțeles ceva din ceea ce a avut de citit. Cererea nu era neobișnuită, iar eu îi încurajez pe toți studenții să facă astfel de vizite. I-am amintit faptul că sunt disponibil cu mult peste programul afișat pe ușă, crezând că, asemeni multor studenți dinaintea lui, n-o să-l mai văd decât după viitorul examen.

Neașteptat, am creat un "monstru", deși este genul de monstru după care tânjește orice profesor adevărat. Se oprea să-mi vorbească aproape după fiecare curs.

La început, cerea doar o reformulare a unor paragrafe de text sau afirmații care pentru el erau confuze. Dar pe măsură ce semestrul avansa, făcea comparații între diferite lecturi, arătând posibilele contradicții dintre autori, sau întreba de ce un text categorisea un anumit demers ca fiind "comun", când pentru el era cu totul ilogic.

În clasă Chris s-a transformat din scrib în liderul discuțiilor. Încă era ultimul care termina de scris la examen, dar de data aceasta răspundea la întrebări. Bineînțeles, o astfel de transformare, deși extremă, nu este chiar atât de neobișnuită.

Nu acesta a fost motivul pentru care mi-l amintesc. L-am văzut pe Chris din când în când și în următoarele semestre, pe când urma cursuri ale prietenilor și colegilor mei. În ziua absolvirii

sale, nici măcar n-am realizat rulotele și minivan-urile venite din toată regiunea pentru ceremonia cursului festiv de absolvire - fața îmi era îngropată în calculator când a țâșnit în biroul meu și m-a întrebat dacă poate să mă prezinte familiei sale. După un schimb de nume și de străngeri de mână, Chris le spuse mândru părinților săi: **"Acesta este omul care m-a învățat să gândesc."**

Am rămas fără cuvinte (și e un eveniment rar pentru mine).

Pe cei mai mulți dintre studenți îi uit la câteva zile după ce termin cursul cu ei. Pe unii, puțini, mi-i aduc aminte din diferitele activități studențești, sau pentru că se opreau frecvent pe la biroul meu, pentru a-mi vorbi despre subiecte care nu erau legate de cursul predat. Unii studenți îmi spun la sfârșitul semestrului că am predat un "curs bun" (deși mă întreb adesea ce înseamnă acest lucru pentru ei).

Ca mulți alți profesori, în multe zile, mă întreb dacă facem ceva care să merite, cât de cât. Chris mi-a spus că, pentru el, am făcut-o.

Spusele sale n-au fost doar un compliment. Educația nu poate veni decât din munca studentului - un profesor nu poate decât facilita o astfel de auto-descoperire.

Nu l-am mai văzut pe Chris după acea zi, dar îmi voi aminti întotdeauna ceea ce a spus, pentru că este ceea ce noi, profesorii, ar trebui să încercăm să facem, în fiecare zi, cu fiecare student. E motivul pentru care mă aflu aici, sau cel puțin așa cred. Și în acea zi Chris mi-a arătat că și el a realizat motivul pentru care se afla acolo.